

Kanotsällskapet Ägir. Bakgrund och historia (1929-2010)

1930-talet

Kanotsällskapet Ägir bildades den 19 mars 1929 av ett tjugotal kanotister från IK Sirius förutvarande kanotsektion. Det skedde vid ett litet kanothus i stadsdelen Tullgarn i Uppsala alldeles invid Fyrisån. Med Eric Ericsson ordf, Ejnar Gustavsson v. ordf, Rudolf Edén sekr. och Seth Karlsson kassör i spetsen övertogs kanothuset.

På tävlingsbanorna hade Ägir stora framgångar de första 10 åren. 27 individuella SM-tecken bärgades och 10 i lag. Bl.a. blev Sveriges första svenska mästarinna i kanot Margit Ceder från Ägir. Redan 1931 arrangerade Ägir Svenska Mästerskapen på Ekoln. Sällskapets kanotister tävlade också internationellt. Bland annat deltog 3 Ägirare på OS i Berlin 1936 där Joel Ramqvist belade 5:e plats på K1 1000 m och Sixten "Sicke" Jansson och Gunnar Lundqvist i K2 framtogs sin silvermedalj efter påstådd trängning.

Medlemsantalet ökade alltmer och man blev till slut trångbodda i det första kanothuset. På våren 1935 igångsattes byggandet av ett nytt betydligt större kanothus invid det gamla på mark som upplåtits av Uppsala Stad.

Långfärder och camping över helgerna var redan på 1930-talet populärt. Speciellt Vreta udd och "Farornas ö" vid Ekoln var kända tillhåll för många Ägirare.

1940-talet

Präglades av ett krigshärjat Europa. Den idrottsliga verksamheten kunde dock fortsätta även om långvariga inkallelser till militärtjänst försvårade klubbarbetet.

Nu hade nya smidigare och lättare fanerkajaker börjat tillverkas utrustade med roder vilket medförde ny teknik och nya tävlingsformer. En ny generation kanotister hade börjat paddla. 1944 vann "Affarna" Björklöf och Martinsson med Kalle Hanberg och Kurt Pettersson SM-stafetten och året därpå arrangerade Ägir JSM där Hanberg knep en 2:a plats.

Sällskapet började 1943 arrangera Flottsundsloppet som genast blev populär bland landets kanotister.

1950-talet

Verksamheten inom sällskapet fortsatte med Jonas Eklund och senare Alf Martinsson som ordförande. Rudolf "Rulle" Edén jobbade vidare i Ägir och i Svenska Kanotförbundet. Rune Gustavsson kom tillbaka efter några års uppehåll som en pålitlig ledare.

Bild från starten av Flottsundsloppet 1952.

Nya kanotister hade börjat tävla. De hårdatsade och det blev många träningsmil på Fyrisån. 1952 vann Ägirs juniorer JSM-stafetten och lag-JSM. Sven Olsson vann SM-silver och brons i K1 10 000 m 1953 resp. -54, och tillsammans med Sune Berlin fick de dra på sig blågula kläder och tävla i VM, NM och i landskamper. Sigvard Ensén och Georg Helenius bidrog till flera fina laginsatser med SM-guldet 1954 som topp.

Kanothuset vid Tullgarn var fortfarande ett kärt tillhåll även efter kanotsäsongernas slut, då orientering, löpning och skidåkning liksom tidigare år var kompletteringssporter. Medlemsantalet var nu ca 120 och i kanothuset vid Tullgarn och i en hyrd kanotlada vid Fyrisåns mynning vid Flottsund fanns ett 75-tal kajaker. De under tidigare år så populära utfärderna hade minskat till förmån för det ökade tävlingsdeltagandet. Men den gamla traditionen att paddla till Sigtuna för gemensamt midsommarfirande hölls vid liv.

Tävlingskajakerna började i slutet av 50-talet att åter förändras så att de blev smalare och rankare. Den utvecklingen har sedan fortsatt. Flottsundsloppet som kördes på Ekolns öppna vatten med ibland hög sjö fick då svårt att locka tävlande och sista loppet arrangerades 1958. De allt smalare kajakerna gjorde dem också allt olämpligare för längre turpaddlingar.

1960-talet

Sven Olsson som övertagit ordförandeposten i slutet av förra decenniet fortsatte att leda styrelsen under 60-talet. Ännu en generationsväxling såg dagen ljus. 1961 startade Ägir sin populära paddlarskola och många ungdomar började paddla. Bröderna Gustavsson, Gejke, Hölling, Kroon och Karlsson var ivriga i kajakerna och flera lovande resultat noterades. De av ungdomarna omtyckta resorna till tävlingar åkande på ett lastbilsflak upphörde efter några år, de var inte längre förenliga med god trafiksäkerhet.

Det inte alltför rena vattnet i Fyrisån och det numera otidsenliga kanothuset vid Tullgarn i Uppsala gjorde att sällskapet började se sig om efter ett nytt kanothus ute vid Ekoln. Att transporterna ut till sjön hade blivit lättare med den ökande biltätheten bidrog också. Men det skulle dröja med ett nytt fast ställe för verksamheten. Så fortfarande förlade kanotisterna verksamheten från höst t.o.m. vår vid kanothuset i staden och under somrarna fick de nöja sig med den hyrda kanotladan vid åmynningen, utan vatten och el, när paddlingen bedrevs ute vid Ekoln.

1970-talet

Clas Gejke hade övertagit ordförandeposten efter Sven Olsson. Arbetet med att få ett nytt kanothus vid Ekolns strand lyckades till slut. Officiellt invigdes Ägirs tredje kanothus vid Villa Fristaden 1973, fast sällskapet egentligen redan varit där några år. Kanothuset vid Tullgarn lämnades till kommun.

Trestadsmatchen, en 10-mannastafett, som startade 1931 var en tävling mellan Uppsala-Västerås-Stockholm och som 1940 ändrades till att omfatta Uppsala-Västerås- Eskilstuna och på 60-talet utökades med en ungdomsstafett var fortfarande en fin säsongstart. I övrigt tävlades det flitigt i ungdoms- och juniorklasserna men utan att de riktiga spetsresultaten uppnåddes.

I slutet av 70-talet bildades en forskkommitté med Henry Carlsson i spetsen. Det ökande intresset för motionspaddling medförde att det nya kanothuset också fylldes med bredare kajaker.

1980-talet

Sven Olsson övertog ordförandeklubban igen 1984 efter Lars Österberg. Paddlarskolan medförde i mitten av decenniet att flera familjer kom med i verksamheten när deras barn började paddla. Det var familjerna Almesjö, Billberger, Molund, Sandell, Uppfeldt, Wikström och Wängelin. Med Hasse Österberg i spetsen anordnades aktiviteter för föräldrarna och det blev fler som engagerade sig i sällskapet. Tävlingsframgångarna började åter komma på ungdomssidan. I slutet av årtiondet tog Dag Molund på sig tränarrollen som skulle ge resultat om några år.

Forspaddlarna i Ägir valde i början av 80-talet att bilda en egen klubb och det blev Uppsala paddlarklubb. Ägir skänkte en slant som startbidrag till den nya klubben.

Utfärdspaddling började nu också ta mer plats i sällskapet. Med Sven och Disa Olsson som färdledare genomfördes 1984 den första gemensamma utfärden i Östersjöns skärgårdar med tält och utrustning för en vecka. Dessa utfärder kom att upprepas många somrar i rad. Så småningom anslöt även en del av föräldrarna till de nytillkommande ungdomarna på utfärderna.

1990-talet

Lars Sennhed hade övertagit ordförandeposten 1989, han avlöstes sedan av Sven Lindgren som ordförande 1995. Ägir gick ett fint decennium till mötes. Tävlingstruppen hade växt till sig och tränat rationellt. SM-medaljer kom redan 1991 i H16-klassen med guld i stafetten, silver och brons i K4 samt brons i K2 med Erik Molund, Fredrik Wikström, Christian Wängelin och Torgny Eriksson i sittbrunnarna. Björn Uppfeldt vann ett JSM-silver i K1 maraton. Året därpå bärgades ett par SM-medaljer, nu stod Katarina Billberger också på prispallen. 1993 blev det åter ett SM-stafettguld i

juniorklassen med gänget ovan. 1994 sprängde Katarina in sig i den svenska senioreliten med 2 SM-brons och i landslagsdressen vann hon ett NM-guld samma år.

Den tidigare nämnda trestadsmatchen kördes för sista gången 1992 då Ägir stod i tur att arrangera. Det var då idrotts-Sveriges äldsta och enda kvarvarande stadsmatch som pågått i obruten följd i 62 år. Ägir vann den sista seniorstafetten

Distriktsmästerskapen hade under många år varit lika med klubbmästerskap. I mitten av 90-talet blev det ett samarbete med Stockholmsdistriktet så att under några år kunde ”stor-DM” ordnas så det blev roligare och mer spännande DM-tävlingar.

Under vår och höst fortsatte några eldsjälar att ordna orienteringar som övning inför kanotisternas gängbudkavle. I budkavlen deltog kanotklubbar från Stockholmsdistriktet, Södertälje och Uppsala. Kavlen hade sprungits varje höst efter paddlingssäsongen sedan 50-talet. Den sista gängbudkavlen löptes år 2000 med Ägir som dubbelsegrare och även med flest vunna budkavlar under årens lopp.

2000-talet

Clas Gejke återkom på ordförandeposten 2004. En ny kull ungdomar och juniorer tränade och tävlade flitigt och flera lovande resultat uppnåddes. På ett styrelsemöte i januari 2007 bestämdes att samla de ägirkanoister som tävlat så bra på 90-talet för att hjälpa till att få igång en långsiktig bra teknikträning. Det fanns många ungdomar som gått paddlarskolan åren tidigare. Samlingen blev startpunkten på kommande tävlingsframgångar. Ett antal föräldrar med Johan Nyholm i spetsen engagerade sig i tävlings-, tränings- och ungdomsverksamheterna samt i styrelsearbete.

Redan året därpå började framgångarna komma. Åren 2008 t.o.m. 2010 paddlades 30 SM-plaketter hem. I klasserna H14 och H16 i K2 erövrade Emil Nyholm och Emil Winberg 7 guld och 2 silver och tillsammans med Weine Lagström och Petter Martinsson ökades skörden på i H16-klassen med 3 guld i K4 och 1 i stafett. Dessutom har ”Emilarna” i K1 vunnit guld silver och brons.

Tjejerna Eva Lagrange och Johanna Verwijst har inte varit mycket sämre på SM i juniorklassen. Tillsammans i K2 har de bärgat 1 guld, 3 silver och 5 bronsplaketter. Johanna har i sin K1:a vunnit 1 silver och 2 bronsmedaljer.

Motions- och utfärdspaddlandet har de senaste 10 åren ökat kraftigt i landet och i Ägir. Genom förtätning ökades antal platser för kajaker i kanothuset men är ändå sedan flera år fullbelagt. Under decenniets sista år har ett mödosamt arbete påbörjats tillsammans med kommun för att skapa nya kajakplatser. I skrivande stund ser det hoppfullt ut att inom något eller några år kunna förverkliga planerna.

Genom stöd av RF:s idrottslyftet har sällskapets flotta av ungdoms-/nybörjarkajer kunna förnyas och utökas. Ett antal träningsmaskiner har också införskaffats som komplement i träningen under vintrarna.

Drygt 8 decennier har gått sedan Ägirs bildande och ett stilt 80-årsjubileum har avhållits. Man kan konstatera att det gamla sättet att färdas över vatten med kanot, trots den tekniska utvecklingen, fortfarande är en mycket omtyckt aktivitet. Ägir är nu liksom tidigare är en livaktig klubb med gott kamratskap och framåtanda.

Källor:

Klubbens informationssida (www.ksagir), genom Clas Gejke (oktober 2010). Intervju med
Lars Algander (verksam i klubben på 1950-talet).